

JAK POMÓC DZIECKU ROZWINĄĆ INTELIGENCJĘ, ZDOLNOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI SZKOLNE

Zapraszam do zapoznania się z cyklem artykułów, które z pewnością będą pomocne w rozwijaniu inteligencji i zdolności dzieci a także przyczynią się do szybszego i efektywniejszego uczenia się. Będą zawierać wiedzę teoretyczną oraz praktyczne ćwiczenia (poparte fachową literaturą z zakresu pedagogiki i psychologii).

I. RODZAJE INTELIGENCJI A SPOSOBY UCZENIA SIĘ(według H. Gardnera)

1) INTELIGENCJA MATEMATYCZNA I RACJONALNA

Jest to inteligencja porządku, inteligencja sekwencji. Ktoś, czyj umysł pracuje w tym trybie, będzie miał łatwość posługiwania się liczbami, a także zdolność porządkowania rzeczywistości wszechświata i wyrażania jego charakterystyki w sposób logiczny. Przykładem takiej inteligencji jest Carl Friedrich Gauss. Od niego pochodzi słynna krzywa Gaussa. Z punktu widzenia nauczania, osoba obdarzona inteligencją matematyczną uczy się bez trudu, kiedy wiedza podawana jest w formie logicznej i racjonalnej. Im bardziej sposób podawania wiadomości będzie opierał się na liczbach, symbolach, prezentacji matematycznej i graficznej – tym lepiej je zrozumie.

2) INTELIGENCJA WIZUALNA I PRZESTRZENNA

To zdolność manipulowania światem przestrzeni i wyobrażania go sobie. To inteligencja Michała Anioła, który po kilku minutach oglądania obrazu potrafił odtworzyć go z pamięci w najdrobniejszych szczegółach. To także inteligencja żeglarza tubylca, który orientuje się według wyglądu brzegów, rozpoznając tę

czy inną rafę, formę skalną. To inteligencja Eskimosów, którzy potrafią odnaleźć drogę w ogromie zaśnieżonej tundry jedynie po wyglądzie horyzontu albo pochyłości terenu. To również inteligencja malarza, rzeźbiarza czy dekoratora, a nawet inteligencja niewidomego, który stukając kilkakrotnie laską po omacku, potrafi wyobrazić sobie otoczenie, w którym się znajduje.

Osobnik posługujący się inteligencją wizualną, musi zobaczyć rzeczy lub je sobie wyobrazić, żeby dobrze zrozumieć. Można mu coś powtarzać wielokrotnie bez skutku, ale wystarczy to wyrazić za pomocą słowa pisanego, rysunku czy też skłonić do wizualizacji, żeby wykrzyknął: „No, teraz rozumiem doskonale!”.

3) INTELIGENCJA WERBALNA I SŁUCHOWA

Jest to zdolność werbalizowania. To inteligencja, która opiera się na fonacji, subtelnościach słów, na składni, semantyce. To inteligencja wielkich mówców, pisarzy, humorystów, a także poetów. Człowiek obdarzony tego typu inteligencją musi wysłuchać informacji lub wygłosić je w wyobraźni, żeby móc je przyswoić. To ktoś, kto próbując zrozumieć trudne pojęcie, odczytuje je sobie w myślach „głośno”, a następnie powtarza własnymi słowami.

4) INTELIGENCJA MUZYCZNA I RYTMICZNA

To inteligencja Mozarta, Straussa, muzyka, który potrafi wyobrazić sobie równoczesne brzmienie wielu instrumentów i wprowadzić do niego harmonię. Jest to również inteligencja rytmu : np.: inteligencja aktora, który uczy się tekstu zgodnie z rytmem własnych kroków. To część inteligencji poety, który nadaje rytm słowom, wersom i strofom.

Osoby działające pod wpływem tego typu inteligencji to dobrzy muzycy. Uczą się łatwiej, jeśli igrają w wyobraźni rytmem słów, np.: przetwarzając reguły gramatyczne lub inne pojęcia w formę wierszowaną. Dzieci łatwiej nauczą się alfabetu czy tabliczki mnożenia, jeśli będą je powtarzać „rapując” – co odwołuje się do rytmu.

5) INTELIGENCJA KINESTETYCZNA

To inteligencja ruchu, koordynacji. To postrzeganie siebie w przestrzeni, posługiwanie się własnym ciałem jak instrumentem. To gimnastyczka ćwicząca na równoważni, linoskoczek. To inteligencja osoby, która potrafi rozebrać i złożyć budzik bez pomocy jakichkolwiek instrukcji. To mechanik, stolarz artystyczny, cieśla.

Osoba obdarzona tym typem inteligencji najłatwiej uczy się za pośrednictwem ruchu. Dotykać i manipulować, oto hasło prawdziwego kinestetyka. Jednak ruch nie oznacza wyłącznie prawdziwego ruchu. Ruch i aktywność myślowa, wyobrażeniowa, często jest równie skuteczna jak ruch fizyczny. Kinestetyk w trakcie przyswajania wiedzy odniesie korzyści z wizualizacji samego siebie.

6) INTELIGENCJA INTRAPERSONALNA

To inteligencja poetów samotników, pustelników, którzy zadręczają się medytacjami. To inteligencja płodnych pisarzy, zajętych ciągłym poprawianiem tekstu w swojej twierdzy. To także inteligencja typowych uczonych, którzy w wystąpieniach publicznych, z dala od swojej specjalności, wydają się społecznie nieprzystosowani, choć są prawdziwymi geniuszami w laboratorium. To inteligencja człowieka, który potrzebuje samotności, żeby spokojnie przemyśleć nowo poznane pojęcie, zanim je sobie przyswoi. W jego głowie wszystko układa się w ciszy i samotności. To człowiek, który mówi: „Zastanowię się nad tą sprawą, a potem porozmawiamy”.

7) INTELIGENCJA INTERPERSONALNA

To inteligencja osób o wspaniałych zdolnościach komunikacji, takich jak Churchill czy Napoleon, który umiał przemawiać do swoich żołnierzy i zachęcić ich do entuzjastycznego uczestnictwa we wspólnej sprawie. To osoba, która proponuje: „Przedyskutujmy razem tę sprawę, by ją lepiej zrozumieć”.

Nikt nie dysponuje wyłącznie jednym typem inteligencji. W procesie nauczania i uczenia się warto łączyć z informacją wymiar wizualny, słuchowy i kinestetyczny i odbierać lub przekazywać informację przez wszystkie te trzy okna naraz.

Literatura:

Drapeau Ch.: Jak uczyć się szybko i skutecznie, Warszawa 2002